

PRACTICE ABSTRACT N°7

Združena setva pšenice i graška za proizvodnju testenina

Problem

Testenine od pšenice se tradicionalno proizvode širom sveta. Međutim, savremene strategije javnog zdravlja ukazuju da se nutritivni kvalitet proizvoda od pšenice može poboljšati. Jedan od pravaca popravke kvaliteta testenina može biti sistem združivanja žita sa leguminozama, što nije dovoljno proučeno u semiaridnoj klimi i organskoj proizvodnji.

Rešenje

Združena setva ozime pšenice i graška u organskom sistemu proizvodnje omogućava povećanje sadržaja proteina kod žitarica, što kasnije dovodi do popravke kvaliteta testenina i nutritivnih svojstava proizvoda.

Koristi

Združena setva žitarica sa leguminozama u sistemu organske poljoprivrede omogućava bolje korišćenje raspoloživih resursa, povećava biodiverzitet poljoprivrednog pejzaža, obezbeđuje ekosistemske usluge povezane se plodnošću i zdravljem zemljišta, vezivanje ugljenika i regulaciju vode. Mnogobrojne koristi koje se javljaju kao posledica združene setve daju dodatnu vrednost testeninama kao krajnjem proizvodu.

Praktične preporuke

Odabir sorte

- Neophodno je izabrati sorte pšenice ranijih grupa zrenja kako bi se uklopile sa vegetacijom ozimog graška. Odabrati sorte graška (npr. sorta Mraz u Srbiji) čija se tehnološka zrelost poklapa sa vremenom žetve pšenice.

Gustina setve

- Preporučeno je da se pšenica seje na 70%, a leguminoze na 30% od njihovih preporučenih normi setve za čiste useve.

Primena tehnologije

Tema

Biljna proizvodnja, Upravljanje lancem ishrane

Ključne reči

Združena setva, Agrotehničke mere, Posležetvena tehnologija, Prerada žitarica i kvalitet hrane

Kontekst

Jugoistočna Evropa, umerena klimatska zona, u suvom ratarenju

Vreme primene

Jesen (oktobar) do leto (jun)

Potrebno vreme, ako je relevantno

Nije potrebno dodatno vreme za proizvodnju useva u združenoj setvi u pređenju sa čistim usevom. Nakon žetve neophodna kontrola, razdvajanje i čišćenje semena pre mlevenja i dalje prerade.

Period realizacije

Najviše godinu dana od zasnivanja

Oprema

Standardna oprema i priključne mašine za proizvodnju pšenice

Najbolja primena

Poljoprivreda sa niskim ulaganjima/Organska poljoprivreda

Vreme setve

- 2-3 nedelje izvan optimalnog roka kako bi se izbegao napad bolesti i štetočina (naročito u organskoj proizvodnji).

Kontrola korova

- obično nije neophodna, međutim po potrebi se koriste češljaste drljače u proleće.

Žetva

- Prilagođavanje perioda žetve kada i pešenica i grašak dostignu tehnološku zrelost, a tokom žetve podesiti sita na kombajnu u zavisnosti od krupnoće semena graška.

Sortiranje

- Korišćenje adakvantnih separatora i metoda za izdvajanje graška u cilju boljeg čišćenja semena i dobijanja što manjeg procenta graška u žetvenoj masi (<5%).

Sl. 1: Združena setva pšenice i graška.
Foto: Rada Šučur.

Sl. 2: Združeni usev pšenice i graška. Faza vlatanja pšenice. Foto: Srdjan Šeremešić.

Sl. 3: Različite vrste testenina koje mogu nastati iz združene setve. Foto: Srdjan Šeremešić.

Dodatne informacije

Video

- Pogledajte sledeći video <https://intercropvalues.eu/news/short-video-release-sowing-winter-wheat-and-field-pea/> (English)

Dodatna literatura

- Timaeus, J., Weedon, O. D., & Finckh, M. R. (2022). Harnessing the potential of wheat-pea species mixtures: evaluation of multifunctional performance and wheat diversity. *Frontiers in Plant Science*, 13, 846237.
- [From theory to practice of species mixtures](#), 2022, EU-funded ReMix project
- [Mischkulturen, bioaktuell.ch](https://www.bioaktuell.ch)

Weblinks

- [Intercropping of grain pea with cereals - legumehub.eu, 2021](https://legumehub.eu)

PRACTICE ABSTRACT N°7

Više informacija o ovom praktičnom abstraktu (projekat i ime organizacije)

Autor: Srdjan Šeremešić, Svetlana Vujić and Bojan Vojnov, University of Novi Sad – Faculty of Agriculture (UNSFA), Sq. Dostieja Obradovića 8, 2100 Novi Sad-RD, polj.uns.ac.rs

Izdavač(i): IFOAM Organics Europe, Rue Marie Thérèse 11, 1000 Brussels -BE, organicseurope.bio

Date : 29/04/2024

Kontakt: srdjan.seremesic@polj.uns.ac.rs; svetlana.vujic@polj.uns.ac.rs

Recenzija: Claire Morelle, IFOAM Organics Europe

IntercropVALUES aims to exploit the benefits of intercropping to design and manage productive, diversified, resilient, profitable, environmentally friendly cropping systems acceptable to farmers and actors in the agri-food chain. As a multi-disciplinary and multi-actor project, it brings together scientists and local actors representing the food value chain. It includes 27 participants from 15 countries (3 continents) from a wide diversity of organizations and stakeholders. The project will run for four years and started in November 2022.

Internet stranica projekta: <https://intercropvalues.eu/>

Permalink: [Organic-farmknowledge.org/tool/53678](https://organic-farmknowledge.org/tool/53678)

